

să mai arunce o firimitură de pâine câinelui să vedem dacă nu cumva a murit. Această implicare pătimașă a publicului este meritul actorilor, la care nu te poți gândi nicio clipă separat. Sunt un cuplu care funcționează perfect, își controlează și completează energia, o direcționează spre public. Iar relația cu sala este una intimă, parcă tot spectacolul vorbește despre tine și actorii arată spre tot timpul spre public, ca în final groapa mică să fie acoperită de una mai mare în care ne găsim toți, personaje și spectatori. Ideea este teatrală, iar emoția puternică, atunci când Oana Pellea coboară în sala împărțind printre spectatori pâinea căzută din cer.

Se simte că *Buzunarul cu pâine* este un spectacol "rodât" (Oana Pellea și Sandu Mihai Gruia îl joacă în limba franceză de ani buni și l-au plimbat deja prin multe țări), premiera bucureșteană reprezintă doar o oprire în limba română din traseul acestei producții.

Teatrul Metropolis – Buzunarul cu pâine de Matei Vișniec. Cu: Oana Pellea și Sandu Mihai Gruia, Teatrul Metropolis. Data premierei: martie 2008.

Alexandru ȘTEFAN

Doamna și domnul Capulet

Într-o poveste de dragoste e incorect să ai pretenții estetice predefinite, deoarece te afli pe un teren unde orice s-ar întâmpla, dacă există emoție, atunci e bine. Dar pentru asta este foarte important ca tot ceea ce se petrece să fie adevărat; actorii trebuie să creadă în acțiunile lor, deoarece nu e loc de păcăleli: mai ales în piesele lui Shakespeare! Din această cauză, piesa *Romeo și Julieta* montată de Ioan Carmazan la Teatrul Nottara ne rezervă un lung șir de întâmplări puțin credibile.

E drept că, în ziua de azi, este foarte greu să mai montezi ceva original, și din această cauză, nu voi apleca urechea la sugestiile colegilor mei, de a aminti aici câteva spectacole de referință ale acestei piese, montate în trecutul apropiat. Personal, am renunțat demult la speranța originalității, și m-am resemnat! La fel de greu mi se pare ca dintr-o piesă de Shakespeare să faci un spectacol incoerent, lipsit de mesaj, când suportul textual este atât de limpede.

Nu mă deranjează să văd o Julietă tânără și foarte energică, dar e enervant faptul că își trăiește tragedia cu o seninătate debordantă: ținându-l în brațe pe Romeo, exclamă constatativ: "Te-ai otrăvit!"; ca și cum bietul băiat ar fi putut face și lucruri mai înțelepte decât să dea pe gât licoarea morții. Romeo este tot timpul ușor tulburat, dar nu în sensul bun al cuvântului! Se bucură de femeia iubită ca un copil de o jucărie cu mecanismul defect, chinându-se să uite că la finalul piesei va muri. Traversând scena ca o stafie (la un moment dat chiar poartă o cămașă nefiresc de largă pentru un bărbat), întâlnirile lui cu Julieta au un aer de fantasmă onirică, asemeni personajelor din tablourile lui Sabin Bălașa. Parcă Eminescu s-ar întâlni cu muzele! Și în cazul lui, cuvintele curg repede și, din păcate, neclar. La modul cel mai propriu cu putință, nu se aude ce vorbește! Celebra replică „Sunt jucăria sorții” e aruncată scurt, și absolut lipsită de vreun motiv interior!

Scena balconului e înlocuită cu o uriașă scară albastră! O convenție greoaie pentru spectator, pe care jocul actoricesc nu o ajută deloc: între amorezi nu există nicio distanță, dar în mod bizar se comportă ca și cum ar fi, probabil pentru a nu se abate de la *obligo*-ul impus de text!

Părintele Lorenzo, complet lipsit de mister, vorbește despre flori ca despre producția națională de grâu: în fond, sunt și ele plante! Grăbit să primească aplauze, declară că „prin această legătură, cele două neamuri se vor topi”, când de fapt speranța lui interioară era ca „a celor două neamuri veche ură” să se topească... sau cel puțin cam așa ceva!

De-a lungul întregii povești lipsește conflictul dintre familii, care – fie că ne place fie că nu – este principala cauză a tuturor relelor. Miza e mică: niște cuțițe de lemn în formă de cruce, care nu suntem siguri cât sunt de ucigașe (la începutul piesei nu îlucid pe Peter, dar mai târziu îi fac de petrecanie lui Tybalt), niște scaune roșii a căror utilitate nu este de fiecare dată bine definită (la începutul piesei, acestea erau săbiile), și gesturi largi și teatrale de încruntare transmițând mesajul „sunt supărat pe tine”! Cam atât! Să nu uităm că această piesă s-a montat chiar și fără utilizarea unei singure arme, și conflictul tot s-a făcut simțit! Dar în cazul de față, asemeni unui examen de actorie în fază incipientă, actorii nu prea cred în ceea ce fac. Sângele sugerat de panglicile roșii pe care personajele le scot din burtă devine ridicol, și astfel rămâi surprins că te bufnește râsul văzând moartea lui Mercutio.

Dogele lipsește cu desăvârșire, fiind înlocuit de lumina puternică a unui reflector însoțit de o voce din *off* care judecă personajele! O voce lipsită de personalitate, deoarece la început vorbește cineva, apoi un alt actor, cu un alt timbru, pe care îl recunoști fără să vrei în vocea lui Peter. Un simbol forțat al puterii divine! Deoarece, dacă Shakespeare ar fi vrut să facă din doge un *deus ex machina*, nu i-ar fi fost greu! Însă într-o atare situație, surghiunul lui Romeo nu ar mai avea niciun rost... Tânărul iubăreț este absolvit de pedepsa cu moartea, datorită unei relații de rudenie între victima familiei Montague și conducătorul cetății. În montarea domnului Cărmăzan, Romeo ar trebui să moară fără drept de apel!

Nimeni nu știe de unde vine și unde se duce: intrările și ieșirile din scenă nu au nicio motivație. De ce apare Romeo odată din spatele scenei? De ce îl zărește Mercutio pe Tybalt la balcon? De ce face Peter semn să iasă celor care tocmai au ieșit? Iar la scena în care Julieta bea licoarea magică a temporarei morți, însoțită de toate personajele așezate pe scaune, de ce brusc, undeva pe la jumătatea monologului, unul dintre actori dispare lăsând un scaun gol?

Deliciul reprezentației îl asigură Mihai Marinescu, conturând un Benvolio fricos în paralel cu un domn Capulette plin de prejudecăți. De asemenea, doamna Capulette, anume Rodica Ionescu, reușește să îi țină isonul în cel de-al doilea rol, în așa fel încât împreună să smulgă aplauzele spectatorilor. Dar în ciuda faptului că relaționează ușor, rolurile lor nu sunt suficiente pentru a da o notă de verosimilitate spectacolului. Straniu este faptul că, un mic gest făcut de doamna Capulette când îi spune soțului să nu se mai enerveze m-a făcut să cred că ei doi sunt mai îndrăgostiți chiar decât fiica lor! Și nici măcar nu aveau gânduri de sinucidere! Într-un peisaj în care se resimte lipsa unei baghete regizorale care să fi lucrat în prealabil cu actorii, la ei transpare un talent actoricesc căpătat și păstrat de pe băncile școlii, care nu doar că le salvează, dar le și hrănește reputația.

Fundația Charta – Romeo și Julieta de Shakespeare. Regia: Ioan Cărmăzan. Scenografia și costumele: Romanița Iovan. Coregrafia: Ioana Marchidan. Cu: Antoaneta Cojocar (Julieta), Andrei Pandele (Romeo), Ela Ionescu (Doica), Rodica Ionescu (Doamna Capulet), Costina Ciuculică (Doamna Montague) Mihai Cuciumeanu (Mercutio), Mihai Marinescu (Benvolio), Florin Lazarescu (Paris), Bogdan Dumitrescu (Lorenzo). Data premierei: 8 aprilie 2008. (Spectacol găzduit de Teatrul „Nottara”).